

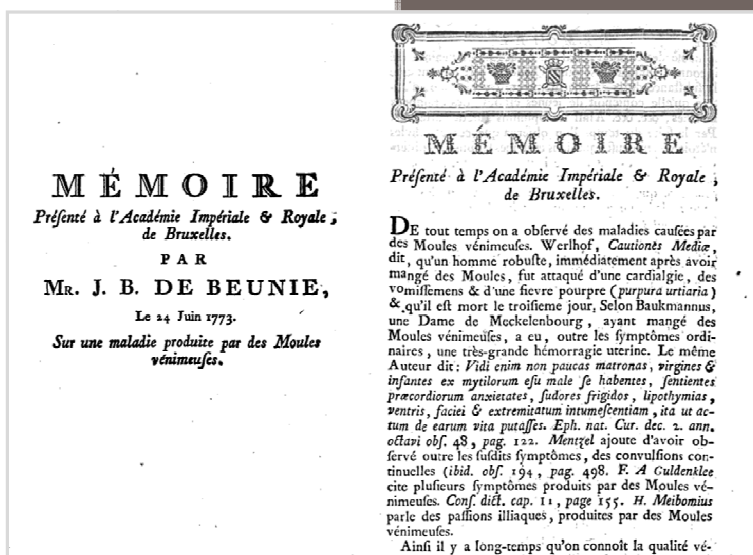

Wetenschatten • Historische figuren van het zeewetenschappelijk onderzoek

Jean-Baptiste De Beunie

Jean-Baptiste De Beunie (°Roosendaal, 1717/1718, †Antwerpen, 25 februari 1793) was een arts en onderzoeker die werkzaam was in het gebied van de Oostenrijkse Nederlanden. Hij behaalde zijn diploma geneeskunde aan de Katholieke Universiteit Leuven en vestigde zijn dokterspraktijk vervolgens in Antwerpen. In zijn vrije tijd legde hij zich toe op het onderzoeken van uiteenlopende plant-, dier- en scheikundige kwesties, die vervolgens hun neerslag vonden in de 'Mémoires' van de Académie Impériale et Royale des Sciences et Belles-lettres de Bruxelles, een instelling waarvan De Beunie sinds 1773 lid was.

De Beunie mag beschouwd worden als één van de markantste voorlopers van het zeewetenschappelijk onderzoek in onze streken. Zijn 'Mémoire sur une maladie produite par des moules vénimeuses' (1777), waarin hij op zoek ging naar de oorzaak van mosselvergiftiging en dierkundige observaties opnam over mosselen en zeesterren, behoort immers tot de oudste voorbeelden van marien wetenschappelijke publicaties in België.

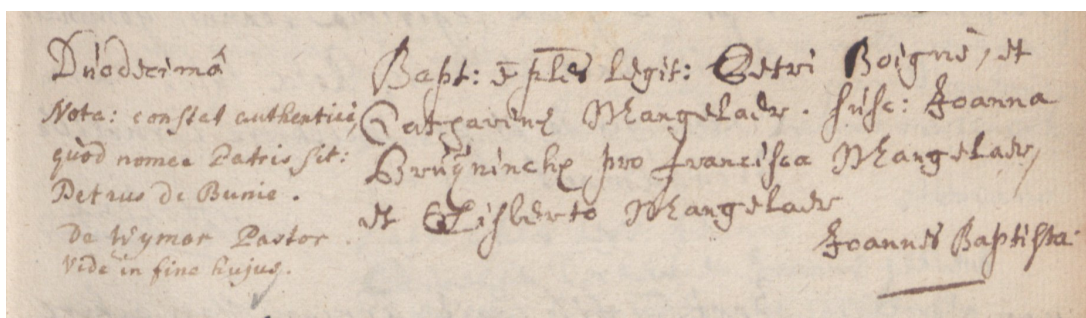

De eerste pagina's van De Beunies 'Mémoire sur une maladie produite par des moules vénimeuses', een werk dat hij in 1773 presenteerde aan de Académie en dat in 1777 gepubliceerd werd ([De Beunie, 1777](#)).

Levensloop

Jean-Baptiste De Beunie zag het levenslicht in Roosendaal (gelegen in het huidige Nederland) als tweede zoon van Pieter De Beunie (soms ook Petrus Boenders genoemd) en Catharina Mangel- laer, die tevens

nog drie dochters hadden. Over het exacte jaartal van zijn geboorte bestaan twijfels: sommige bronnen spreken van 1717 [1, 3] terwijl andere het dan weer over 1718 hebben [4, 5, 6]. Hij moet alleszins voor 12 mei 1718 ter wereld gekomen zijn, aangezien een document uit het gemeentearchief van Roosendaal bevestigt dat hij daar op die datum gedoopt werd [2]. Over de rest van het leven van De Beunie is eveneens weinig met zekerheid geweten. Dit gebrek aan betrouwbare informatie wordt in de hand gewerkt door de talrijke schrijfwijzen van zijn naam: naast de verschillende voornamen (Jean-Baptiste, Jan-Baptist of Joannes/Johannes Baptista) bemoeilijken vooral de variaties in zijn achternaam de zoektocht naar gegevens. Afhankelijk van de bronnen kan er namelijk sprake zijn van De Beunie, De Bunie, De Be- nie, De Bennic tot zelfs Boegne of Boenders [1, 2].

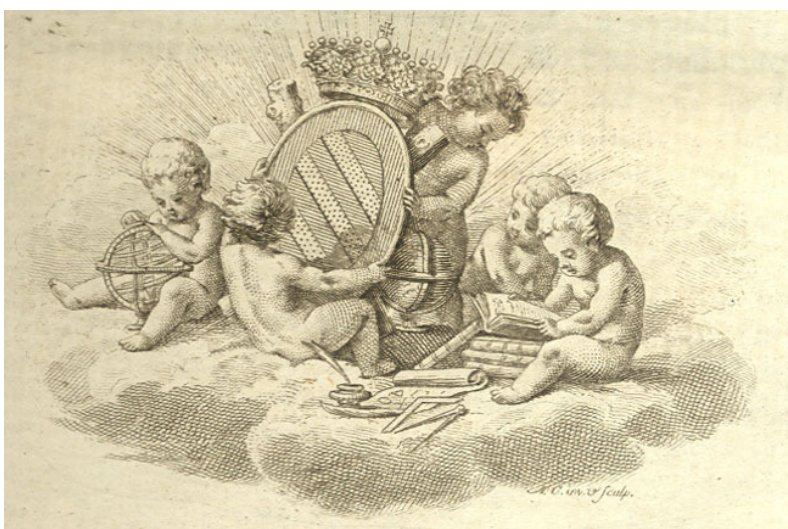

De doopakte van Joannes Baptista De Bunie, afkomstig uit het Gemeentearchief van Roosendaal. Als getui- gen worden vermeld: "Joanna Petrus Bruijninx voor Francisca Mangerlaer en Gisberto Mangel- laer" ([Gemeentearchief Roosendaal](#)).

Uiteindelijk konden over het leven van De Beunie slechts enkele gegevens met zekerheid achterhaald worden. In het academiejaar 1736-1737 was hij - onder de naam 'De Bennic' - ingeschreven aan de letterenfaculteit van de [Katholieke Universiteit Leuven](#), in die periode vaak een tussenstap voor de opleiding geneeskunde. Na het behalen van zijn diploma van 'licentiaat in de medicijnen' - waarvan niet geweten is in welk jaar dit exact plaatsvond - trok De Beunie naar Antwerpen, waar hij zich voor de rest van zijn leven vestigde als arts [1]. Op 25 mei 1773 werd hij verkozen tot lid van de [Académie Impériale et Royale des Sciences et Belles-lettres de Bruxelles](#), nadat hij zich in oktober 1771 in de belangstelling had gewerkt door als winnaar uit de bus te komen bij twee prijsvragen van deze instelling (zie verder) [3, 5, 6]. De Beunie was getrouwd met Jeanne Marie Adrienne Van Hulst [7], met wie hij 2 zonen en 4 dochters had [3]. Nadat hij in 1792 aangereden werd door een paardenkoets ging De Beunies gezondheid zinderen achteruit, en op 25 februari 1793 overleed hij uiteindelijk aan de gevolgen van een hersenbloeding [1, 3, 5].

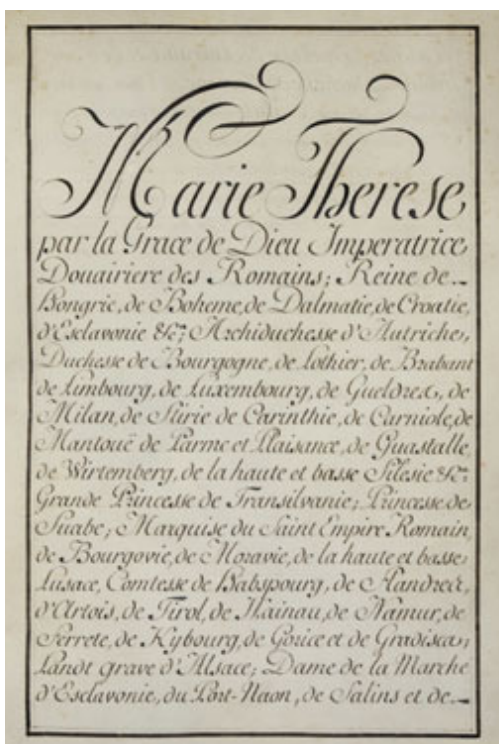

Over het wetenschappelijk werk van Jean-Baptiste De Beunie, dat vele verschillende onderwerpen beslaat, is gelukkig meer geweten dan over zijn levensverhaal. Zijn eerste studies schreef de arts naar aanleiding van een wedstrijd die in 1771 georganiseerd werd door de Académie Impériale et Royale des Sciences et Belles-lettres de Bruxelles. Deze instelling was pas kort daarvoor in 1769 opgericht - onder impuls van Maria-

Theresia, toenmalig gezaghebster van de Oostenrijkse Nederlanden - naar het voorbeeld van gelijkaardige genootschappen van geleerden in naburige landen. Het doel van de Académie was het bevorderen van de wetenschappen en cultuur in het land, onder andere door het organiseren van lezingen die gebundeld werden in de *Mémoires de l'Académie*, maar tevens door het uitschrijven van prijsvragen die origineel onderzoek moesten stimuleren. De wedstrijden werden opgedeeld in 'questions d'histoire' over geschiedenis, taalkunde, theologie en literatuur en 'questions de physique' gericht op artsen, biologen, apothekers, fysici en andere exacte wetenschappers.

Boven: Het wapenschild van de Académie Royale de Belgique, zoals het verscheen op de titelpagina's van de eerste *Mémoires* (© Foto [Luc Schrobiltgen](#)).

Onder: Eerste pagina van de octrooibrief van 16 december 1772, ter oprichting van de Académie Impériale et Royale des Sciences et Belles-lettres de Bruxelles (© Foto [Luc Schrobiltgen](#)).

Tijdens het eerste jaar waarin vragen over niet-literaire onderwerpen aan bod kwamen (1771), slaagde De Beunie erin om onmiddellijk twee gouden medailles in de wacht te slepen. Het eerste vraagstuk dat hij met succes beantwoordde, betrof de plantkunde (botanica), maar had tevens een geneeskundige inslag: "welk zyn de profytelykste planten van dit land, ende welk is hun gebruik, zoo in de medicynen als in de andere kunsten?" De Beunies antwoord werd in 1772 gepubliceerd in Brussel en omvatte een oplistening van een 60-tal planten, met bijhorende beschrijvingen van hun geneeskrachtige en andere praktische eigenschappen. Onder andere wilde wingerd werd door de arts aangeprezen voor zowel in- als uitwendige kwalen, maar ook gestampt of gemalen vlaszaad was voor een chirurgijn bijzonder interessant: verwerkt in een papje had dit een verzachtende, pijnstillende en ettermakende werking. De selectie van de opgenoemde planten werd trouwens gemaakt op basis van zowel De Beunies eigen ondervindingen als die van andere betrouwbare auteurs [1, 3, 5, 6, 8, 9]. Zijn tweede gouden medaille verdiende de arts met een verhandeling over het beste procedé om plantenvezels die gebruikt werden in de textielindustrie (zoals vlasgaren, lijnwaad en katoen), zwart te verven [1, 3].

BRIONIA ALBA, WILDE WINGAERT.

Alle die de *Botanici* ende *Medici practici* doorlefen hebben, fullen ligt gelooven den wortel van defen plant een alder-voordeeligste hulp-middel te zyn; ik wil alhier niet aenhaelen dat hy, volgens de getuygenisse van *Sydenham*, de *finneloosbeyd* geneest, nog dat *a Villa Nova* daer mede de *Epilepsie* genesen heeft, noghte de wonderbaere kraghten, die *Tachenius* hem in het *Artbritis* (1) toeschryft: alle de goede effecten aen te haelen, die door defen plant geschiet zyn, soude meer als onse geheele *memorie* bevatten: maer ick wil alleenelyk getuygenisse geven van de wonderbaere uytwerkfels, de welke ik selfs van defen wonderbaeren wortel gesien hebbe.

Een deel van de paragraaf waarin De Beunie de geneeskundige krachten van de wilde wingerd beschreef ([De Beunie, 1772](#)).

Zeer opvallend is dat De Beunie als laureaat uit de bus kwam met twee in het Nederlands geschreven studies, terwijl de Académie Impériale et Royale een uitgesproken Franstalige instelling was. Van de administratie over de briefwisseling, verslagen en lezingen tot de formulering van de prijsvragen zelf: binnen de Académie gebeurde zowat alles uitsluitend in het Frans [3, 6]. De Beunie motiveerde zijn keuze voor het Nederlands echter uitvoerig in de inleiding van zijn verhandeling over de 'profytelykste planten' van het land [9]:

Ik hebbe om verschyde redens de nederduytsche taele den voorrangh gegeven:

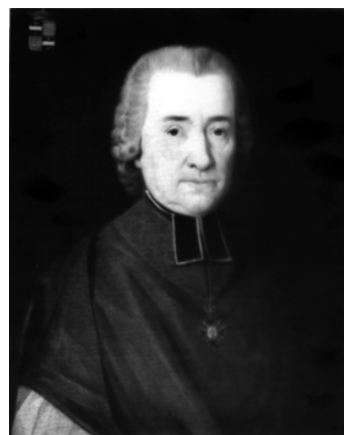
1. *Omdat het de moedertaele van ons Land is, [en] omdat meest alle academische geschriften gesteld worden [in de moedertaele].*¹
2. *Omdat, ist dat deze Memorie het geluk heeft te behaegen, onze Vaderlanders daer voor andere het gebruyk van zouden hebben.*
3. *Ende besonderlyk om dat myn aengehaelde materien (...) soudent kunnen verstaen worden van die, de welke alleen Nederduytsch kennen.*

¹ Als voorbeeld vermeldde De Beunie hierbij de academiën van Parijs, Rouen en Montpellier met het Frans; de academie van Edinburgh met het Engels en de maatschappijen van Haarlem en Vlissingen met het 'Nederduits' als voertaal.

Hoewel deze twee Nederlandstalige verhandelingen De Beunie een overwinning in de wedstrijd opleverden en hij ook zijn latere lidmaatschap (vanaf 25 mei 1773) bij het Académie Impériale et Royale des Sciences et Belles-lettres de Bruxelles eraan te danken had, bleef het Frans ook daarna de voertaal van dit gezelschap wetenschappers. De Beunie zag zich dan ook verplicht om op 24 juni 1773, tijdens zijn eerste lezing voor de Académie na zijn verkiezing, gebruik te maken van de Franse taal om zijn onderzoek omtrent de vergiftigingsrisico's bij de consumptie van rauwe mosselen uiteen te zetten. Inhoudelijk werd het werk door de leden van de Académie geprezen als boeiend en vernieuwend, maar op vlak van stijl was het oordeel minder positief: het slechte Frans van De Beunie werd unaniem veroordeeld. Vooraleer de verhandeling mocht verschijnen in het eerste volume van de *Mémoires de l'Académie* (1777) werd de Franse tekst dan ook onder handen genomen door Abbé De Witry, een ander lid van de Académie [3, 6].

Deze abbé de Witry was verantwoordelijk voor het bijschaven van De Beunies Franse teksten (Groessens, 2008).

Op 12 september 1774 stelde De Beunie, opnieuw in het Frans, een volgende studie voor aan de Académie, waarin hij zijn interesse voor scheikunde en botanica koppelde aan een sociaal-economische bewogenheid. Dit nieuwe onderzoek concentreerde zich namelijk op het vraagstuk van de vruchtbaarmaking van heidevelden, een kwestie die in de Oostenrijkse Nederlanden - die te kampen hadden met een stijgende bevolking, een afname van vruchtbare (landbouw)gronden en een toename van weinig rendabele heidelandschappen - niet onbelangrijk was. In 1774 beperkte De Beunie zich nog louter tot een theoretische inleiding op het onderwerp, maar in de volgende twee gedeeltes van de studie (respectievelijk voorgelezen aan de Académie op 3 mei 1775 en 25 november 1777) werd ook de praktische kant van de zaak besproken. Voor zijn onderzoek - dat in 1780 onder de titels '*Essai chimique des terres, pour servir de principes fondamentaux relativement à la culture des bruyères*' werd gepubliceerd - trok De Beunie doorheen de jaren naar de verschillende heidestrecken in de Oostenrijkse Nederlanden om er stalen te nemen en de bodemgesteldheid in kaart te brengen [1, 3, 10].

ESSAI CHIMIQUE DES TERRES

Pour servir de principes fondamentaux relativement à la culture des Bruyères.

PARTIE THÉORIQUE.

LA population, source incontestable des richesses & de la force d'un Etat, est toujours en raison de l'abondance. A mesure que celle-ci augmente, la population s'accroît, on se garantit de ses ennemis, on se fait respecter de ses voisins; au contraire, dès que l'abondance cesse, le peuple déserte, & l'Etat se trouve bientôt énérvé.

Il n'y a que trois articles qui amènent l'abondance; le Commerce, l'Industrie & l'Agriculture.

Plus nous tirons de denrées de l'étranger pour entretenir le luxe qui refuse nos manufactures, plus nos

Het titelblad van het eerste deel van '*Essai de chimique des terres*', waarin De Beunie de theoretische kant van de materie uiteenzette (De Beunie, 1780).

Hoewel dit werk geen al te grote impact maakte op het moment zelf en al snel in de vergetelheid raakte, blijkt uit een recent artikel dat het De Beunie eigenlijk tot een *'miskende pionier van het bodemonderzoek'* maakte. Het was namelijk De Beunie die met het idee kwam om bij de studie van bodemstalen de verschillende elementen in de ondergrond op te delen in drie klassen (zand, slib en klei), vandaag de dag nog steeds één van de meest elementaire technieken bij bodemanalyses. Bovendien formuleerde de arts ook als één van de eersten het basisinzicht dat de vruchtbaarheid van een minerale bodem grotendeels bepaald wordt door het aandeel aan kleipartikels in de ondergrond. Volgens Philippe C. Baveye, de auteur van het artikel, moeten we dan ook beseffen *"how ingenious and pioneering De Beunie's thinking was in his time"* en is het duidelijk dat *"he deserves far more recognition by soil scientists than he is given at the moment"* [10].

De Beunie presenteerde in de loop van de jaren nog enkele andere verhandelingen aan de Académie Impériale et Royale des Sciences et Belles-lettres de Bruxelles, onder andere over de vergiftigingsgevaaren van lood en over de precipitatie (de vorming van neerslag) bij oplossingen van metalen en overgangsmetalen. Ook deze werken - die vandaag nog van weinig betekenis zijn - vielen op binnen het tijds kader en het milieu waarin De Beunie werkzaam was door een opmerkelijke inventiviteit [1, 3, 6]. Hierbij mag ook niet vergeten worden dat De Beunie, als voltijds arts, al deze wetenschappelijke studies enkel tijdens zijn vrije tijd heeft kunnen uitvoeren. Aanvankelijke bekostigde hij bovendien ook zelf zijn onderzoeken, maar vanaf 1782 ontving de arts dan toch een jaarlijkse bijdrage van de Académie Impériale et Royale, ter ondersteuning van zijn werk [1, 3].

Zijn werk en het belang voor kust- en zeeonderzoek

Met *'Mémoire sur une maladie produite par des moules vénimeuses'*, zijn onderzoek uit 1773 naar de giftigheid van rauwe mosselen voor mens en dier, leverde Jean-Baptiste De Beunie één van de oudste marien-wetenschappelijke publicaties van België af. Deze studie, waarin De Beunie medische observaties aanvulde met zoologische (dierkundige) beschrijvingen van mosselen en zeesterren, zorgde ervoor dat de arts - samen met onder andere [Théodore-Augustin Mann](#) - beschouwd kan worden als één van de belangrijkste voorlopers van het zeewetenschappelijk onderzoek in onze contreien.

Onderzoek naar de toxiciteit van rauwe mosselen

Beschrijving van de door de vergiftige mosselen veroorzaakte ziekte, met baare onderscheidendijke kenmerken.

Eenige minuten na 't eten van vergiftige mosselen klaagt de lyder over eene gloeiing of branding in de keel, slok-pyp, en maag; eerst zwellen de lippen en vervolgens de tong en keel derwyze, dat hy na eenige minuten moeis heeft om te spreken, en 't gansche hoofd geweldig opzwellt; vervolgens worden de oogen zo vuurig als in eene sterke ophthalmia, en schynen zo rood en sprinkelend als in eene raazerny of phrenesie. Daarna word de geheele oppervlakte des lighaams gezwollen, en vuurig, ja rooder als in eene gebladerde roos, waarby zig eene onlydelyke jeuk of steking voegt en eene uitermaate groote verstyving als in de zinvang (*catalepsis*,) met eene zeer lastige ademhaaling, veel onrust, fomtyds stuiptrekkingen en onlydelyke pynen.

Een beschrijving van de symptomen van mosselvergiftiging door De Beunie, die ook een Nederlandstalige versie van zijn uiteenzetting over mosselen publiceerde ([De Beunie, 1781](#)).

Vergiftiging en ziekte door mosselen (in medische middens mytilotoxisme genoemd) was blijkbaar een vaak voorkomend probleem in deze streken. Als arts was De Beunie zelf meer dan eens geconfronteerd met patiënten die met maagpijn, braakneigingen, jeuk en ademhalingsproblemen te kampen hadden na het eten van rauwe mosselen. De Beunie zocht de oorzaak hiervan aanvankelijk bij de mossel zelf en onderwierp het weekdier aan een grondig onderzoek, maar kwam uiteindelijk door toeval de - volgens hem dan toch - schuldige op het spoor. In augustus 1769 werd hij namelijk opgeroepen door een collega-arts, die zelf slachtoffer was gewor-

den van mosselvergiftiging en dacht dat zijn einde nabij was. Na het innemen van een braakmiddel kwam echter een kleine zeester tevoorschijn, waarna de symptomen verdwenen. Om het fijne van de zaak uit te pluizen trok De Beunie al snel zelf richting mosselbanken, om uiteindelijk vast te stellen dat tussen mei en augustus - de periode waarin traditiegetrouw de meeste vergiftigingen plaatsvonden - een enorme hoeveelheid 'broed van zeesterren' in de Scheldewateren aanwezig was. Na zijn initieel veldonderzoek nam De Beunie enkele van deze diertjes - door hem 'qual' of 'waetergroey' genoemd - mee naar huis, waar hij zijn theorie over hun giftigheid op een experimentele manier trachtte aan te tonen: hij verwerkte de kleine zeesterren-in-wording in de vleesmaaltijd van enkele honden, die vervolgens prompt het leven lieten of zwaar ziek werden. Voor De Beunie bestond er dan ook geen twijfel meer: de oorzaak van de toxiciteit van mosselen was onbetwistbaar te wijten aan deze 'waetergroey'. Het toevoegen van wat azijn en peper aan de rauwe mosselen kon trouwens - volgens de observaties van De Beunie - een geval van vergiftiging tegengaan, al voegde der arts er veiligheidshalve toch aan toe dat hij niet instond "*voor de onfeilbaarheid van dit laatste voorzorgmiddel*" [3, 4, 6, 11, 12, 15].

De geneeskundige uiteenzetting van De Beunie en zijn opmerkelijke experimentele aanpak werden, zoals eerder vermeld, door de leden van de Académie Impériale et Royale als bijzonder innovatief en informatief beschouwd en collega-medici pikten het werk van de arts al snel op. M. Du Rondeau, net als De Beunie arts en lid van de Académie, presenteerde op 9 december 1777 bijvoorbeeld wat hij "*een vervolg en een bevestiging*" van het werk van De Beunie noemde [13], terwijl de Duitse arts en chirurg Joseph Frank uitgebreid uit De Beunies studie citeerde in zijn '*Handbuch der Toxicologie, oder der Lehre von Giften und Gegengiften*' (1803) [14]. Toen bleek dat De Beunies bewijsstelling echter weinig waarheid bevatte - niet het broed van zeesterren maar wel de bloei van toxische algen veroorzaakt immers mosselvergiftiging - raakte het werk echter al snel in de vergetelheid. Toch blijft zijn studie ook vandaag nog waarde behouden, weliswaar niet langer als een geneeskundige verhandeling maar wel omdat het tot de oudste marien biologische publicaties van België behoort. De medische kant van de zaak werd in '*Mémoire sur une maladie produite par des moules vénimeuses*' (1773) volledigheidshalve immers aangevuld met zoölogische observaties van zowel mosselen als zeesterren, waardoor de studie voor de hedendaagse lezer dan ook waardevolle informatie bevat over hoe men toen met dierkundig onderzoek omging. Bovendien vertelt het ook iets over de opvattingen die in die tijd bestonden over mariene fauna. Zeesterren en mosselen werden zo bijvoorbeeld nog niet als, respectievelijk, stekelhuidigen of weekdieren omschreven, maar werden beiden ondergebracht in de categorie van 'zee-insecten', al konden de zeesterren volgens De Beunie ook wel een "*soort van visch*" zijn [3, 11, 12, 15]. Samen met [Théodore-Augustin Mann](#) (1735-1809), die eveneens lid was van de Académie Impériale et Royale des Sciences et Belles-lettres de Bruxelles, gaf De Beunie met zijn publicatie zo het startschot voor

Natuurlyke historie van de ZEESTAR.

De Zeeftar is een soort van visch of zee-insekt, welk men aan den mond van verscheide rivieren, vooral van de Schelde vind: zy vertoont als een klein cirkelrond, waaruit verscheide hoorntjes of pinnen uitschieten, waarom men haar den naam van star gegeven heeft. Deeze insekten nog jong zynde, gelykt hun los en week vleesch naar lil, maar word vaster, naar maate zy ouder of grooter worden: derzelve bovenste oppervlakte is met een eeldagtig en segrynig vel gedekt; in 't middelpunt van de onderste oppervlakte is de mond geplaatst, die voorzien is van eene zuigpyp, waarmede 't diertje zyn gewoon voedsel trekt uit schelpen.

Een fragment van de tekst over de '*natuurlyke historie van de zeeftar*', waarin De Beunie een zoölogische beschrijving van de zeester neerpende ([De Beunie, 1781](#)).

het zeewetenschappelijk onderzoek in onze streken, dat weliswaar pas in de loop van de 19e eeuw een echte doorbraak zou kennen met het werk van pioniers als [Pierre-Joseph Van Beneden](#), [Edouard Van Beneden](#), [Alphonse Renard](#), [Gustave Gilson](#) en [verschillende andere onderzoekers](#).

Het marien toxicologisch onderzoek dat De Beunie voerde, kent trouwens ook vandaag nog steeds navolging. Zo bestuderen het [Laboratorium voor Milieutoxicologie en Aquatische Ecologie \(LMAE\)](#) van de Universiteit Gent en het [Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek \(ILVO\)](#) onder meer het voorkomen van microplastics en andere contaminanten (zoals polychloorbifenylen (PCB's) en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's), stoffen die een maat zijn voor de chemische vervuiling van industrie en transport) in de mossel ([Mytilus edulis](#)).

Publicaties van De Beunie

de Beunie, J.B. (1777). Mémoire sur une maladie produite par des moules vénimeuses. *Mémoires de l'Académie impériale et royale de Bruxelles (1772-1795) I*: 231-246, [details](#)

de Beunie, J.B. (1779). Mémoire sur une maladie produite par des Moules vénimeuses. Observations sur la Physique, sur l'Histoire Naturelle et sur les Arts XIV(II, Novembre): 384-392, [details](#)

de Beunie, J.B. (1781). Verhandeling over eene door vergiftigde Mosselen veroorzaakte ziekte. *Genees-natuur- en huishoudkundige jaarboeken* 4(1): 406-416, [details](#)

Hoe verwijzen naar deze fiche?

VLIZ Wetenschappen (2014). Jean-Baptiste De Beunie. Wetenschappen – Historische figuren van het zee-wetenschappelijk onderzoek. *VLIZ Information Sheets*, 144. Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ): Oostende, 8 pp.

Geraadpleegde bronnen

[1] **Baveye, P.C.** (2013). Jean-Baptiste De Beunie (1717-1793): Unsung pioneer of the study of soils. *Soil Sci.* 178(2): 55-59. hdl.handle.net/10.1097/SS.0b013e318287ed6a, [details](#)

[2] Gemeentearchief Roosendaal, meerdere bronnen:

- Roosendaal Trouwregister Parochie St. Jan de Doper 1640-1765, Archiefnummer 242, inventarisnummer 115, trouwakte Petrus de Bunie alias Boenders en Catharina Mangelaer.
- Roosendaal Doopregister Parochie St. Jan de Doper 1712-1749, Archiefnummer 242, inventarisnummer 102, doopakte Anna Catharina Theresia De Bunie.
- Roosendaal Doopregister Parochie St. Jan de Doper 1712-1749, Archiefnummer 242, inventarisnummer 102, doopakte Joannes Baptist de Bunie.
- Roosendaal Doopregister Parochie St. Jan de Doper 1712-1749, Archiefnummer 242, inventarisnummer 102, doopakte Joanna Cornelia de Bunie.
- Roosendaal Doopregister Parochie St. Jan de Doper 1712-1749, Archiefnummer 242, inventarisnummer 101, doopakte Petrus Joannes de Bunie.
- Roosendaal Doopregister Parochie St. Jan de Doper 1712-1749, Archiefnummer 242, inventarisnummer 101, doopakte Maria Theresia de Bunie.

[3] **Mailly, Ed.** (1881). Notice sur Jean-Baptiste de Beunie, membre de l'Académie impériale et royale

des science et Belles-Lettres de Bruxelles. *Mém. Couronnés Autres Mém. Publiés Acad. R. Sci. Lett. B.-Arts de Belg.* 31: 1-22., [details](#)

- [4] **Decleir, W.; Podoor, N.; Vanpaemel, G.** (1990). Twee eeuwen mariene biologie in België, *in*: de Knecht-van Eekelen, A. et al. (Ed.) (1990). *Met zicht op zee: Zeewetenschappelijk onderzoek in de Lage Landen na 1800. Tijdschrift voor de geschiedenis der geneeskunde, natuurwetenschappen, wis-kunde en techniek*, 13(1): pp. 66-82., [details](#)
- [5] **Frederiks, J.G. en van den Branden, F.J.** (1888-1891), Biographisch woordenboek der Noord- en Zuidnederlandsche letterkunde. L.J. Veen, Amsterdam 1888-1891, [details](#)
- [6] **De Poorter, D.A.** (1989). Dokters en Apothekers Leden of Laureaten van de Keizerlijke Koninklijke Academie voor Wetenschappen en Letteren van Brussel. Het aandeel van geneesheren, apothekers en aanverwante beroepen in de wetenschappelijke activiteit van de Academie, (1769-1794). *Periodiek* 44(2): 43-65, [details](#)
- [7] **Rijksarchief België**, registers van de burgerlijke stand van België, overlijdensakte Jeanne Catherine De Beunie (op 11 november 1811), dochter van Jean-Baptiste De Beunie en Jeanne Marie Adrienne Van Hulst, [online raadpleegbaar](#)
- [8] **Grendel, E.** (1983). Een prijsvraag uit 1771. *Bulletin. Kring voor de Geschiedenis van de Pharmacie in Benelux = Cercle Bénélux d'histoire de la pharmacie* 64: 19-21, [details](#)
- [9] **De Beunie, J.B.** (1772). Antwoord op de vraege Welk zyn de profytelykste planten van dit land, ende welk is hun gebruyk zoo in de medicynen als in andere konsten, die den prys behaelt heeft van de Letter-kundige maetschappy van Brussel Ao. M.D.CC.LXXI, *in*: *Société littéraire de Bruxelles. Mémoires couronnés*. Brussel, 70 pp., [online raadpleegbaar](#)
- [10] **Havermans, R.** (1958-1959). De Beunie, bodemkundige "avant la lettre". *Calmpthoutania* 11: 6-17, [details](#)
- [11] **De Beunie, J.B.** (1781). Verhandeling over eene door vergiftige mosselen veroorzaakte ziekte, *in*: *Geneeskundige en huishoudkundige jaarboeken of verzameling van de nieuwste verhandelingen en waarneemingen der eerste Geleerden in Europa, en uittreksels uit de werken en gedenkschriften der beste buitenlandsche akademiënen genootschappen*, deel 4, Amsterdam, pp. 406-416, [online raadpleegbaar](#)
- [12] (2007). Onderzoek naar oorzaak giftige mosselen, *in*: *Vlazine*, jrg.8, nr. 3 (maart 2007), [online raadpleegbaar](#)
- [13] **du Rondeau** (1777). Mémoire sur les effets pernicioeux des Moules. *Mémoires de l'Académie impériale et royale de Bruxelles (1772-1795) II*: 315-322, [details](#)
- [14] **Frank, J.** (1803). Manuel de toxicologie ou doctrine des poisons et de leurs antidotes, Antwerpen, 197 pp., [online raadpleegbaar](#) (Franse vertaling van het oorspronkelijk Duitstalige werk)
- [15] **de Beunie, J.B.** (1777). Mémoire sur une maladie produite par des moules vénimeuses. *Mémoires de l'Académie impériale et royale de Bruxelles (1772-1795) I*: 231-246, [details](#)

